

מאוצרות הפרשה

פרשת הקרבנות

חז"ל אומרים, שאדם הראשון הקריב קרבן בהר המוריה. קין והבל, בניו, הקריבו שם קרבנות. נח, בצאתו מן התיבה, הקריב שם מכל הבהמות הטהורות. הם לא היו מצווים להקריבן. הם לא היו שייכים לתרבות בה הקריבו קרבנות. להיפך, הם יצרו תרבות זו. הם המציאו את עניין הקרבן. מדוע, מהו הרעיון שבבסיס המצוה? בספרו "מעייני השבוע" מתרץ הרב שלום מאיר ולך שליט"א, בסיפור. לרבי משה ליב מסאסוב זצ"ל הראו מן השמים, שבהונגריה מצויה נשמה גדולה שיש לחלצה. אסר רבי משה את מרכבתו ונסע להונגריה. חצה נהרות ויערות, עד שהגיעו לאחו. ובאחו – גבעה מוריקה. ועל הגבעה רועים אווזים, עליהן משגיח רועה צעיר, נער כבן עשר. עניו סורקות את אווזיו, את האחו הירוק, את תכלת השמים. לבו מתרונן בהמיה, והוא נושא עין למרום וקורא: "רבוננו של עולם, אני אוהב אותך כל כך! תודה לך על הכל. תודה על השמש הזורחת והרוח הנושבת, תודה על החיים שהענקת לי ועל הבריאות בה חוננתי. תודה לך על שעניינים לי לראות כל זאת, ולב מתרונן בכל אלו!"

כה דיבר הרועה הצעיר, ורבי משה ליב שומע. אבל הרועה עדיין לא סיים את דבריו. הוא פרש כפיו וקרא ברגש: "רבוננו של עולם, במה אוכל לגמול לך על כל חסדיך? במה אוכל לגמול לך על שנתת בלב אנשי העיירה למסור לידי את אווזיהם לרעותם, ואני יכול לקיים בשכרי את אימי האלמנה? הו, רבוננו של עולם, אילו היו לך אווזים – הייתי רועה אותם, בחינם!". היה זה שיא ההקרבה מצד הרועה הקטן. אבל רבוננו של עולם לא הפקיד בידיו את אווזיו, והרועה לא מצא מנוחה: "הרי אתה היודע, רבוננו של עולם, שאילו הייתי יודע להתפלל – הייתי מתפלל לפניך. אילו הייתי יודע ללמוד בתורתך, הייתי הוגה בה כל היום! אבל... איני יודע לקרוא, ואיני יודע להתפלל. איני יודע מאומה..." ולאחר רגע של מבוכה, קרא בשמחה: "אבל דבר אחד אני יודע. יודע טוב יותר מכל ילדי העיירה! אני יודע לעשות 'היפוך ראש'. הנה, אעשה זאת לכבודך!" ותוך כדי דיבור נחת על ידיו והזדקר על רגליו בתנועה סיבובית במורד הגבעה. במהירות מסחררת ומיומנות מושלמת התהפך שוב ושוב עד ל... ידיו המושטות של רבי משה ליב מסאסוב... חיבקו רבי משה ליב בחום ובדמעות, והורה לו לכנס את אווזיו ולבוא עימו. יחדיו הלכו אל אימו האלמנה, ורבי משה נתן לה דמי מחייתה לשנה תמימה כדי שתרשה לבנה לבוא עימו ללמוד תורה. עם כל חום לבו, אמונתו הזכה וכשרונותיו הברוכים, עלה הנער והתעלה עד שהיה לאחד מגדולי ישראל: **הצדיק הנודע רבי יצחק אייזיק מקאליב, זצ"ל**. למעשה, זה המסר שבקרבן. הרצון לתת, לשלם, להכיר טובה על כל הטובה המורעפת עלינו ממרום. לומר: רבוננו של עולם, את עצמנו, את כל-כולנו, אנו חייבים לך. אילו הותר לנו, את עצמנו היינו מקריבים לך, שהרי כולנו שלך. אבל נצטוונו להמשיך ולחיות, להמשיך ולשרת אותך. לפיכך, אנא, קח מאיתנו תחליף, נקריב במקומנו כבש או פר. בתור סמל, כמשל.

אדם כי יקריב מכס קרבן לה' מן הבהמה וגו' (א, ב)

אפ"ל שלפעמים קורה שהאיש הישראלי, גם לאחר שעוסק בתורה

ותפילה אינו מרגיש שום התקרבות להשי"ת, אל לו ליפול ח"ו ביאוש אלא יקח לעצמו ראי' מן הבהמה שמיד כאשר אדם מוציא מאמר מפיו ואומר "הרי זו קרבן", מיד נעשית אותה הבהמה קדשים, ואף שכלפי חוץ נשארה אותה בהמה כבתחילה, הרי לך שדיבור עושה רושם אדיר. א"כ על אחת כמה וכמה כשבר ישראל לומד ומתפלל בוודאי שעושה רושם ומתעלה על ידי זה אע"פ שאינו מרגיש. וזהו שאמר הקרא "אדם כי יקריב מכס" כשתרצה להתקרב אל ד', "מן הבהמה" תיקח לך ראי' מן הבהמה שע"י דיבורו עצמו בפעם אחד נתעלה מאוד... (תפארת שלמה)

אדם כי יקריב מכס... תקריבו את קרבנכם. אם עלה קרבנו... יקריב אתו לרצונו לפני ד' (א, ב-ג)

בפסוקים אלו נתן להבחין בשנוי לשונות: התורה פותחת בלשון יחיד – "יקריב", ממשיכה בלשון רבים – "תקריבו" וחוזרת ללשון יחיד "קרבנו" – "יקריב". מהי הסיבה לשנוי הלשוניות בפסוקים? כאשר אדם חוטא, כל עם ישראל מושפעים מחטא זה, משום ש"כל ישראל ערבים זה לזה". כאשר החוטא מביא קרבן, הוא מכפר בכך על הפגם שלו ושל כל ישראל. וכך אומר הפסוק: "אדם כי יקריב" – כאשר אדם חוטא ובא לכפר על כך, "תקריבו את קרבנכם" – קרבנו מהוה כפרה לרבים. אולם בחטא של מחשבה, שונה הדבר, שכן על מחשבות אין את הדין שכל ישראל ערבים זה לזה, מכיון שאף אדם לא יודע מהם ואי אפשר להוכיחו, וכמו שנאמר "הנסתרת לה" אלקינו והנגלת לנו ולבנינו". גם קרבן העולה, הבא לכפר על חטא המחשבה, הוא קרבן שבא לכפר על החטא פרטי ולא על חטא של כל עם ישראל, לכן נכתב הפסוק בלשון יחיד "יקריב אתו לרצונו". (רבי יהודה אסאד, נפת צופים)

והסיר את מראתו (א, טז) בעוף שניזון מן הגזל נאמר והשליך את המעיים שאכלו מהגזל (רש"י). שאל ה"אברבנאל", אם נצטווה להשליך את המעיים שאכלו מהגזל, היה ראוי לזרוק את כל העוף שכולו נהנה מהגזל? ומתוך, הרמב"ם בהל' גזילה (פ"ד ה"א) כותב, הגזילה שלא נשתנית אלא הרי היא כמו שהיתה הרי זו חזרת לבעליה בעצמה, ואם נשתנית ביד הגזלן קנאה בשינוי". ולכן המעיים עצמם שנהנו מהגזל, הקפידה התורה לזרוק כי שם שמור המאכל שלם בצורתו, אבל שאר גופו זה רק הנאה, ויש בו כבר שינוי. (דשן ביתך)

ונפש כי תקריב קרבן מנחה לד' (ב, א)

שואל רש"י: מדוע בכל הקרבנות הנדבה לא נאמר "נפש" אלא רק במנחה? משום שדרכו של העני להביא מנחה, ולכן מחשיב זאת הקב"ה כמי שהקריב את נפשו. והקשה בעל ההפלאה: הרי קרבן של יונה או תור הוא זול יותר ממנחה, שבה מביאים עשירית האיפה קמח, שמן ולבונה. אם כן היו צריכים לקרא גם לקרבן העוף – קרבן עני – ולא מנחה? התשובה היא, כאשר אדם מקריב בעל חיים, קרבנו מכפר לו נפש תחת נפש, ואין צורך לומר על קרבנו "נפש כי תקריב". אולם העני, החוסך מפתו הדלה, ומתענה לצורך הבאת המנחה, עליו יש לומר "ונפש כי תקריב" – למרות שהמנחה שמביא היא מן הצומח, ואיננו בעל חיים, נחשב העני כמי שמקריב את נפשו שלו. (תורת משה)

לראות שהקב"ה מנהיג את הבריאה!

באחד ממושבי העיון למחנכים, נשאל רש"ט מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל על ידי המחנכים, שאכן על התחזקות בתורה ובמצוות ובמידות טובות צריך לדבר בפני התלמידים, אבל באמונה הרי אנחנו מאמינים בני מאמינים והאם יש צורך לחזק ולדבר על כך?! השיב להם מרן זצ"ל – "באמת אין זה פשוט וצריכים הרבה להתעמק בזה, והאמונה צריכה חיזוק הרבה, במציאות רוב בני אדם אף שאינם כופרים ח"ו, אבל בכל זאת יש חולשה באמונה והם מקטני אמונה, שאף שאדם אומר שהוא מאמין, אבל כשמגיע מצב קשה רואים שהוא בעיקר מאמין בכוח הדברים ולא בהקב"ה, כי חסר לו באמונה, שבזמן שטוב לאדם הוא יכול לרמות את עצמו שהוא מאמין בלב שלם, שמה רע לו, אבל כשמגיע למצב שהוא בצרה רח"ל, אז האמונה האמיתית כמו שמרן החזו"א מפרש [באמונה ובטחון, ב] שעניין הביטחון הוא האמון שאין מקרה בעולם, וכל הנעשה תחת השמש הכל בהכרזה מאתו יתברך, והכל בחשבון מדוקדק. אדם שנענש ח"ו, זה לאחר שחישבו את מצבו ברוחניות ואת זכות אבותיו, ואת מצב הסביבה, ולפעמים זכות הסביבה גורמת, וכשהקב"ה מעניש רח"ל הכל נלקח בחשבון. העבירות והמצוות של האדם, וחשבון זה לא יכול לעשות אף אחד חוץ מהקב"ה. כשאדם יודע שרק כך הוא מקבל, אם כך אפילו שיש אופנים שצריכים לעשות השתדלות, אבל צריך לדעת שלא זה הקובע, אלא הקובע הוא החשבון שמחשבים בשמיים, ששם יש חשבון מדוקדק מה שצריך להיות. ההולך עם חשבון זה, יודע שכל מה שצריך להיות, זה לפי מצבו הרוחני עם חשבון כל זכויותיו, והרי ביכולתו להשתפר, ובאותו רגע יכול להיות שינוי במצבו, משום שאז החשבון אחר. אבל בזמן שאדם נמצא בשלווה, אינו יכול להבחין אם יש בליבו אמונה אמיתית, והמבחן של האמונה האמיתית זה בזמן שנמצא במצב קשה. כך רואים שכשמגיע איזה שוטר או פקיד של מס וכדומה, אנשים נבהלים מאוד, ממי מפחדים, אך זה בן אדם, שנבהל מכל דבר קטן, וזה מחסרון אמונה, כי אם יודע שהכל מאתו יתברך, מה הוא נבהל עכשיו יותר מאתמול, מה אפשר לעשות לו, אבל אם מתחזקים באמונה ויודעים שהקב"ה יכול לעזור, אז אף שאינו בטוח שיהיה לו טוב, אבל כבר אינו נבהל, וזוהי העבודה לראות שלא להיבהל מהסיבה, שעיקר הבהלה משום שחושב שהסיבה היא הגורמת, ואם לא היה חושב שהסיבה היא העיקר היה מסתכל על זה בצורה אחרת. בימינו שכל יום נעשות מהפכות גדולות בעולם, כשרואים את הכל באספקלריא של ידיעת ד', רואים בהכל השגחה, הכל בא בחשבון, וכשמסתכלים כך על העולם, מתחזקים ומתעלים באמונה. וככל שיודעים יותר את הנהגת ד' בבריאה, שייך יותר אמונה, וכשיודעים פחות אז אף שנקרא מאמין, מכל מקום האמונה יותר חלשה, שהדרגה היא להיות מאמין אמיתי לדעת ידיעת ד' לראות הנפלאות והנוראות בבריאה ובהנהגתו יתברך, וצריכים לראות את הנהגת ד' בבריאה במבט של תורה. בכל הזמנים ובפרט בעשרות השנים האחרונות, היו מהפכות גדולות אשר לפני היה צריך לקחת מאות שנים שיקרה כך, והיום זה קורה ביום אחד. ובפרט בשנים האחרונות ממש נהפכים עולמות ומדינות, והרי זו הנהגת הקב"ה, ואף שאנחנו לא יודעים למה ומדוע, אבל רואים שהקב"ה מנהיג את הבריאה, ואע"פ שתמיד הוא מנהיג, אבל לפעמים הוא מראה יותר, ורק צריך לרצות ולהתבונן". (מוסף שבת קודש יחד נאמן)

פינת ההלכה

רוקנתי מדפים בסופר... האם מותר לי למכור חמץ בעין לגוי, בניגוד למנהגי בכל שנה?

שאלת רבים: יש שחוששים מפני הגבלות הרשויות ביציאה מהבתים וקנייה בחנויות, ולשם כך הצטיידו בכמות גדולה של קמח ופסטה. והשאלה, האם מי שנוהג להחמיר שלא למכור חמץ בעין במכירת חמץ, יכול השנה למכור את הקמח ופסטה במכירת חמץ?
 תשובה: מעיקר הדין מועיל מכירת החמץ לגוי, וכמבואר בפוסקים, והוסיפו פוסקי זמננו בכשרויות מהודרות סעיף שיועיל באופן חוקי. אלא שיש שמהדרים שלא לסמוך על מכירת חמץ לכתחילה, שיש בזה הערמה, ועוד כמה חששות ואין כאן המקום להאריך בזה. וממילא מסתבר, שבשעת הדחק, גם מי שנוהג בכל שנה להימנע לכתחילה מלמכור חמץ בעין - בשנה זו יוכל לסמוך להקל מעיקר הדין. ואין צריך לעשות התרת נדרים, כיון שדעתו להמשיך במנהגו כשלא יהיה שעת הדחק. וכפי שכתב הגדול מרבכה יו"ד סי' רי"ד, דמי שמשום צורך וחולי משנה מנהגו, ודעתו שכשיעבור החולי ישוב למנהגו, א"צ התרה. (הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה נאות שמחה - מודיעין עלית)

חידה שבועית

היה זה פזמן הבית. ידועת של סוחרי הכהנים היו מלאות עבודה בימים שלפני הפסח, והנה הציץ יהודי עם צדק קטן של 15 כהנים. הוא פנה לאחד הסוחרים: "האם יש לך מלאות פנויות שאוכל להכניס את כהניי של צורק שמירה?" הביט בו הסוחר במבט מיואש. "אין בעיה", אמר וקולו צופן סוד. "אתה רואה את ארבע המלאות של?" הצביע לאחת הפניות המרוחקות. "אם תצליח להכניס את כל כהניי לתוכן באופן שארבעתן יהיה מספר שווה של כהנים - כי אז אמור עליהם כהפץ לבי". "אולי 15 כהנים אינם יכולים להתחלק לארבע?" תהה היהודי. "לו כבר בעיה שלך", השיב לו הסוחר במשיכת כתפיים, "אולי תדע לך שנה אפשרי. פשוט תתקרב ותראה". התוכלו לצזור ליהודי הנבון להבין את כוונת הסוחר?

תשובה לחידה פר"ש: בתחילת פרשת ויקהל מוזכרת אש ביחס לשמירת השבת (שמות לה א), ובפסוק האחרון של פקודי היא מוזכרת ביחס לעמוד האש שהוביל בלילה את עם ישראל במדבר (שמות מ לח). תשובה לחידה השבועית: נעלים.

מיזל טוב

מרכז העיר: משפחות גולומבק - הור להולדת הבת הנכדה משפחת ימיני להולדת הבת
 גני הדג: משפחת חרוי לנשואי הבת משפחת פינקל לאירוסיה הבת משפחת פליישמן לנשואי הבן משפחת דיניר לנשואי הבן הנכד משפחת גליק להולדת הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com